
De “LPW-krant”

Een krant die slechts af en toe verschijnt ~ Jaargang 9 nr. 2 ~1 april 2008
Opgesteld om belangrijke en belangeloze berichten van en over de Limburgse Plantenwerkgroep te melden

Samenstelling: Marleen Massonnet

Start !

Begint het ook al te kriebelen en krijg je neigingen om overal streepjes te trekken? Kan zijn, want een nieuw streepseizoen kondigt zich aan. Op 14 april mag Bert Berten het startschot geven in Valmeer.

Vorig jaar hebben we met z'n allen maar liefst 23 kilometerhokken gestreept en hebben we in totaal 583 verschillende plantensoorten gevonden. Grote winnaars zijn *Grote brandnetel* en *Smalle* en *Brede weegbree* want die hebben iedere keer teruggevonden. Een gedeelte tweede plaats gaat naar *Akkerdistel*, *Gewoon duizendblad*, *Rode klaver* en *Ridderzuring*.

Benieuwd of we dit jaar beter doen...

Jaarvergadering Flo.Wer

Op 17 februari trokken we met z'n vieren naar Meise om de algemene vergadering van Flo.Wer bij te wonen. Wouter Van Landuyt gaf een overzicht van het gebruik van de Florabank en vermeldde dat er in 2007 158 gegevensaanvragen zijn gedaan. Ook de stand van zaken van het tetradenproject werd toegelicht. Bij de start waren er nog ongeveer 500 tetraden te doen, in 2007 zijn er 160 weggewerkt en er zijn er 40 gereserveerd voor 2008.

Fabienne Van Rossum deed een voorstelling van het Atlasproject Wallonië. Ook in het Franstalige landsgedeelte willen ze gebiedsdekkende floragegevens. Alle historische en recente gegevens werden samengevoegd in één databank en de te inventariseren kilometerhokken werden geïdentificeerd. Ze lichtte ook het Interreg IV project MONIFLOR toe. Dit is een grensoverschrijdend documentatiecentrum voor monitoring van de flora en beoogt een inventarisatie, toestandsbeschrijving van en perspectieven voor de plantenbiodiversiteit in de Euro-regio Frankrijk – Wallonië – Vlaanderen en zal een instrument vormen voor duurzame milieuplanning.

Daarna gaf Wouter Van Landuyt een toelichting over de monitoring van de Baai van Heist die nu reeds 10 jaar loopt. Hier was duidelijk te zien dat het een zeer dynamisch milieu is de vegetatietypes er gradueel opschuiven.

Cardamine corymbosa is nog bij de meeste floristen ongekend maar werd recent op verschillende plaatsen in Vlaanderen teruggevonden en komt waarschijnlijk op nog veel meer plaatsen voor en dan vooral in tuincentra en tuinborders. Ivan Hoste gaf een toelichting over het broertje van de Kleine veldkers en Eenbloemige veldkers en deed een oproep om uit te kijken naar vindplaatsen van deze inwijkeling en deze door te geven.

Als afsluiter stelde Lily Gora zich voor als nieuwe voorzitter van Flo.Wer. De posten voor secretaris en penningmeester blijven voorlopig onbemand.

Weekendje Duitse Eifel

In de vorige nieuwsbrief wordt al melding gemaakt van het Pinksterweekend van 10-12 mei 2008. Er zijn nog maar 8 inschrijvingen (2 met storting en 6 andere mondeling). Er blijven dus nog 12 'slaapplaatsen' beschikbaar in hotel Finkenbergring in Blankenheim.

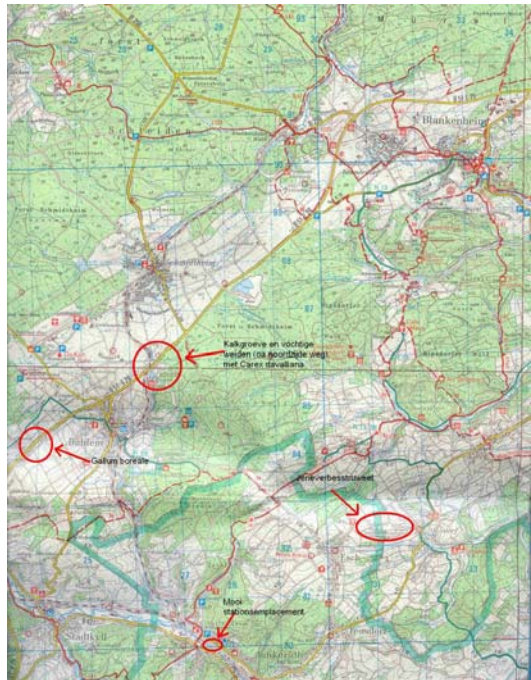
Van Rutger Barendse en van Olaf Op den Kamp hebben we de meest interessante floristische plekken doorgekregen. Het gaat over beukenbossen, voorjaarsweiden, kalkgroeven, jeneverbesstruwelen, kalkmoerassen en meren. Ze vernoemen als soorten: Noords walstro, Blauw paelzaad, Grootbladig viooltje, Akelei, Wildemanskruid, Blauwe en Gele monnikskap, Knolspirea, Bolletjeskers, enkele zeggesoorten enz.

Voor een deel van de planten die voorkomen in de Eifel moet de bloei dan nog beginnen. Toch is de natuur op dit ogenblik (begin april) reeds vergevorderd en zullen de meeste planten, die ze opgegeven hebben al gemakkelijk te herkennen zijn. Bovendien zullen we ook trachten zoveel mogelijke informatie te verzamelen van een aantal geologische sites, zodat er eventueel genoeg alternatieve excursiepunten voorhanden zijn.

Personen, die interessante plekken kennen in de regio mogen dat nog aan Bert doorgeven.

De kostprijs bedraagt 104 euro. Inschrijven kan bij Bert Berten (GSM: 0476 40 34 51 of tel: 011 22 40 32). De betaling gebeurt door overschrijving op het rekeningnummer van de plantenwerkgroep 035-3374625-36.

Gelieve de betaling zo snel mogelijk te doen: er zijn immers maar 20 bedden beschikbaar.

Cursus kruisbloemigen

Natuurpunt Hasselt-Zonhoven organiseert in 2008 in samenwerking met de LPW een cursus 'Kruisbloemigen'. Hans Vermeulen neemt de theoretische lessen voor zijn rekening, de excursies worden verzorgd door de LPW. De theorielessen gaan door op 10 en 17 april van 19.30u tot 22.30u in het natuur.huis op domein Kiewit te Hasselt. De excursies zijn gepland op 26 april, 16 en 30 juni en 14 juli. Details van de excursies vind je in de activiteitenkalender van de LPW of ook op de website van Natuurpunt Hasselt-Zonhoven

(www.natuurpunthasselzonhoven.be).

Inschrijven vooraf is aangeraden: geef een seintje aan Johan Royeaerd: 0486 031 131, johan.royeaerd@fulladsl.be. De inschrijvingsprijs is 20 € voor leden van NP (25 € voor niet-leden). De betaling gebeurt ter plaatse op de eerste lesavond.

Er zijn momenteel nog een aantal plaatsen vrij: dus... allen daarheen!

Cursus grassen zeggen en russen

Natuurpunt Meeuwen-Gruitrode&Peer organiseert een cursus 'Grassen, zeggen en russen' in de omgeving van de Abeekvallei. De theorielessen gaan door op 27 mei en 3 juni van 19.30u tot 22.30u in de Milieuklas te Peer. De excursies vinden plaats op 7, 14 en 21 juni in Reppel en Grote Brogel. De plaats van de excursies wordt tijdens de eerste theorieles meegedeeld, ze gaan telkens door in de voormiddag. Hans Vermeulen geeft de theoretische lessen en begeleidt de excursies.

Inschrijvingsprijs is 12,50 € voor NP-leden of 15,00 € voor niet-leden. Inschrijven is verplicht en kan door een telefoontje of email naar Marleen Massonnet op 0487 55 24 87 of marleen.massonnet@gmail.com.

Determinatiesleutel Waterranonkel

Omdat bij het onderzoek in het Westelijk Vijvergebied van Bokrijk, dat voor dit jaar gepland is, de kennis van de waterplanten zeer belangrijk is hebben we hier een determinatiesleutel van de Waterranonkels, die in Limburg (kunnen) voorkomen aan toegevoegd.

Van de Boterbloem zijn er drie ondergeslachten: Speenkruid (*Ficaria*), Boterbloem (*Ranunculus*) en Waterranonkel (*Batrachium*).

Van de *Batrachium*-groep zijn enkel *R. hederaceus* (Klimopw.), *R. fluitans* (Vlottende w.) en *R. circinatus* (Stijve waterranonkel) gemakkelijk van elkaar te onderscheiden. Al de andere gelijken sterk op elkaar of vormen al dan niet fertiele bastaarden. Hun onderscheid is moeilijk en soms aanvechtbaar. De planten kunnen 2n, 4n of 6n zijn. Dit geldt vooral voor *R. aquatilis* (Middelste w.), *R. peltatus* (Grote w.), *R. trichophyllus* (Kleine w.) en *R. penicillatus* (Penseelbladige waterranonkel).

Het onderscheid van al de waterranonkels berust op de vorm van de bovenste en onderste bladeren, ze zijn vlak (= drijvend) of lijnvormig (=ondergedoken).

Bepalend voor de bloemen zijn de lengte van de kroon, de stand tijdens de anthese (kroonbladeren elkaar raken of niet), kleur nagel (geel of wit), vorm honingklief (halve maan, cirkelvormig of eirond peervormig), de kale of behaarde bloembodem en de kale of behaarde (onrijpe) dopvruchtjes.

Landvormen geven bloemen met kleinere kroonbladeren en bladeren die gereduceerd of gewijzigd zijn van vorm. Dit maakt de determinatie nog moeilijker.

In onderstaande tabel vindt men de kenmerken van de soorten.

Buiten de hoger genoemde waterranonkels komen in de tabel ook nog de Witte (*R. ololeucus*) en de Driedelige waterranonkel (*R. tripartitus*) voor.

Sleutel Waterranonkel

<i>Ranunculus</i>	<i>hederaceus</i> Klimop- waterranonkel	<i>tripartitus</i> Driedelige waterranonkel	<i>ololeucus</i> Witte waterranonkel	<i>peltatus*</i> Grote waterranonkel	<i>aquatilis</i> Middelste waterranonkel	<i>trichophyllus</i> Kleine waterranonkel	<i>penicilluatus*</i> Penseelbadige waterranonkel	<i>circinatus</i> Stijve waterranonkel	<i>fluitans*</i> Vlottende waterranonkel
bovenste bladeren:				gekarteld	getand				
- vlak	x	x	x	x	x		x		
- lijnvormig				x	x	x	x	x	x
onderste bladeren:									
- vlak	x	x							
- lijnvormig		x	x	x	x	x	x	x	x
bloembodem:									
- behaard		x	x	x	x	x	x	x	
- kaal	x								x
kroonbaderen:									
- lengte	< 5 mm	< 5 mm	> 15 mm	> 10 mm	5 > x > 10 mm	< 5-7 mm	10-15 mm	< 10 mm	15-30 mm
- elkaar aanrakend				x	x		x		x
kleur nagel		geel	wit	geel	geel	geel	geel	geel	geel
kliervorm	halvemaan- vormig	halvemaan- vormig	halvemaan- vormig	eirond peervormig	cirkelvormig	halvemaan- vormig	eirond peervormig	halvemaan- vormig	eirond peervormig
dopvrucht:									
- behaard				x	x	x	x	x	x
- kaal	x	x	x	kaler bij rijpheid	soms bij rijpheid	kaler bij rijpheid	x	x bij rijpheid	x
lengte vruchtsteel				> 5 cm	< 5 cm	< 5 cm	> 5 cm		

LPW excursiekalender 2008

In de vorige editie is een foutje geslopen in de gegevens van de gezamenlijke excursies met de werkgroep ongewervelden. De excursies op 13/7 en 7/9 in het Westelijk Vijvergebied starten om 9.00u. Onderstaand kan je de aangepaste excursiekalender vinden.

LPW = Limburgse Plantenwerkgroep, NG = natuurgidsen, SAP-clubje = Natuurpunt Hasselt-Zonhoven,

Datum		Onderwerp	Vertrek	Info bij
Ma 14.04.08	LPW	E7 43 4 Riemst: Valmeer	18.30u Kerk van Valmeer	Bert Berten
Ma 21.04.08	LPW	E6 14 -2 Alken	18.30u Kerk van Wijer	Lily Gora
Ma 28.04.08	LPW	F6 14-1 én F6-14-2 Gingelom	18.30u Kerk van Borlo	Bert Berten
Wo 30.04.08	SAP	Fietspad Teut	18.30u Johan Royeaerd (Koningsbergweg 89, Zonhoven)	Johan Royeaerd
Ma 05.05.08	LPW	D7-24-1 en 24-2 Dorne Driepaal	18.30u Kerk van Dorne	Lily Gora
Wo 07.05.08	SAP	Kiewit, Hasselt	18.30u Putvennestraat, Hasselt	Jan Wyers
Ma 12.05.08	LPW	Weekendje	Eifel Blankenheim	
Wo 14.05.08	SAP	Rode vijvers	18.30u Kapel OLV Altijd durende bijstand (Goorstraat-Bolderdal)	Johan Royeaerd
Zo 18.05.08	NG	St-Pietersberg	9.00u Kerk van Kanne	Bert Berten
Ma 19.05.08	LPW	Ham Genendijk	18.30u Kerk van Kwaadmechelen	Luc Vanoppen Luc Roubben
Wo 21.05.08	SAP	Beemden Elsbergweg	18.30u Parochiekerk Termolen (Molenweg, Zonhoven)	Johan Royeaerd
Ma 26.05.08	SAP	Cursus Kruisbloemigen: Bokrijk	18.30u Treinstation Bokrijk	Bert Berten
Wo 28.05.08	SAP	Mangelbeekvallei ism Werkgroep Mangelbeekvallei	18.30u Carpoolparking afrit 29 van de E314 Houthalen- Helchteren	Veerle Cielen
Ma 02.06.08	LPW	Overbroek: Schubzegge, Padderus, Kleine valeriaan, Addertong,	18.30u Parking voetbalveld Gelmen-Gelinden	Lily Gora
Wo 04.06.08	SAP	Kauwbosstraat	18.30u Rond punt Kauwbostraat- Elstrekenweg-Bokrijkse weg	Jan Wyers
Zo 08.06.08	NG	Grassen	Kerk van Schulen	Leo Thomassen
Ma 09.06.08	LPW	Westelijk vijvergebied Bokrijk: waterranonkels	18.30u Treinstation Bokrijk	Bert Berten
Wo 11.06.08	SAP	Teut: natte heide	18.30u Johan Royeaerd (Koningsbergweg 89, Zonhoven)	Luc Vanoppen
Ma 16.06.08	SAP	Cursus Kruisbloemigen: Mijnteril Eisden	18.30u parking Euroscop Maasmechelen	Lily Gora
Wo 18.06.08	SAP	Nietelbroeken	18.30u Parking het (vroegere) 'Klein Caféke' op het kruispunt van Kruis-, Tichelrij- en Nietelbroekstraat te Diepenbeek	Jos Ramaekers
Ma 23.06.08	LPW	Abeek, knuppelpad	18.30u kerk Reppel	Marleen Massonnet
Wo 25.05.08	SAP	Boerakelaan; natte hooilanden	18.30u Rond punt Kauwbostraat- Elstrekenweg-Bokrijkse weg	Johan Royeaerd
Ma 30.06.08	SAP	Cursus Kruisbloemigen: Schulensmeer	18.30u Kerk van Linkhout, Lummen	P. Hendrickx
Wo 02.07.08	SAP	Fietspad Teut	18.30u Johan Royeaerd (Koningsbergweg 89, Zonhoven)	Johan Royeaerd
Ma 07.07.08	LPW	C6-46-4 MD Kamert	18.30u Kerk van Hechtel	Marc Missoorten
Wo 09.07.08	SAP	Ter Donk	18.30u Waterzuiveringsstation, Katschitsteeg, Zonhoven	Johan Royeaerd
Zo. 13.07.08	LPW	Westelijk Vijvergebied ism ongewervelden	9.00u Treinstation Bokrijk	Lily Gora

Ma 14.07.08	SAP	Cursus Kruisbloemigen: Maasoevers	18.30u Overzet Meeswijk	Bert Berten
Wo 16.07.08	SAP	Sluisbeemden	18.30u Parking Kinopolis Hasselt	Jan Wyers
Ma 21.07.08	LPW	Broekbeemd Wellen: Padderus	18.30u Kerk van Wellen	Lily Gora
Wo 23.07.08	SAP	Terril van Beringen	18.30u Parking oude mijnebouwen (weg Beringen- Leopoldsburg)	Luc Vanoppen
Ma 28.07.08	LPW	D7 21 31 Bron Huttenbeek	18.30u Parking Abdijhoeve Kelchterhoef	Georges Peeters
Wo 30.07.08	SAP	Domein Kiewit	18.30u Putvennestraat, Hasselt	Jan Wyers
Ma 04.08.08	LPW	Diepenbeek: dwergviltkruid	18.30u Sluis van Diepenbeek	
Wo 06.08.08	SAP	Terril Winterslag	18.30u Parking achter nieuwe bioscoopcomplex Winterslag	Luc Vanoppen
Ma 11.08.08	LPW	Maaswinkel: Watergentiaan	18.30u Kerk van Vucht	Bert Berten
Wo 13.08.08	SAP	Tommelen, Hasselt	18.30u Spoorwegstraat, Hasselt	Jan Wyers
Ma 18.08.08	LPW	C7 46-3 Jagersborg	18.30u Kerk van Neerhoven (Neeroeteren)	Lily Gora
Wo 20.08.08	SAP	Terril van Zolder	18.30u Parking ingang terril	Luc Vanoppen
Zo 24.08.08	LPW met FLO WER	D7 25 13 Dilsen (kort bij het Bergerven)	10.00u Kerk van Dilsen	Lily Gora
Ma 25.8.08	LPW	D7 11 32 Peer, Maastrichterheide: Klokjesgentiaan	18.30u kerk Wauberg	Marleen Massonnet
Wo 27.08.08	SAP	Vallei van de Mombeek	18.30u Parking aan de elektriciteitscabine op het kruispunt Sasput- Muntelbeekstraat te St- Lambrechts-Herk	Alida Vanholst
Za 30.08.08	LPW	Achter de Witte Bergen ism gidsen Watersnip	9.30u Katershoeve, Hechtel	Lily Gora
Ma 01.09.08	LPW	D6 17 11 of 13 MD Hoeverheide	18.30u Parking Watersnip (Koersel)	Marc Missoorten
Zo 07.09.08	LPW	Westelijk Vijvergebied Bokrijk Ism werkgroep ongewervelden	9.00u Treinstation Bokrijk	Bert Berten
Ma 08.09.08	LPW	D6 21 14 Tessenderlo	18.30u Kerk van Engsbergen (Tessenderlo)	Lily Gora